

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

6. De Institutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

nostras 26. h. t. tum quia tamquam ambitiosus esse repellendus, *can. In scripturis* viii q. 1. l. Si quisquam *Cod. De Episcopo & Clericis*: Atqui non ambitione, sed labore convenit unumquemque ad honorem pervenire, l. *Contra publicam Cod. de re militari, & facit can. Miramur Distinct.* Et tum quia inter præsentantem & præsentatum debet actualis esse distinctio, *cap. ult. sup. De In-* *stitut.* Riccius *Decis.* 197. Si tamen sint plures patroni ejusdem beneficii vel Ecclesiæ, poterunt ex seipsis præsentare unam, *Gloss in c. Consuluit.* Riccius *Decis.* 197. Et, si unus sit patronus, potest ei quoque de patronato beneficio provideri, non tamen per præsentationem, sed per spontaneam provisionem ejus, ad quem spectat institutio, *Panormit. in d. cap. Per nostras n. 3 hoc t.*

4. Quod si patronus sit pupillus minor septennio, præsentabit tutor: Si verò sit major, tunc ipse etiam sine tutoris auctoritate præsentare potest, ab eoque præsentatus præferendus est præsentato à tutore, quia ut penes illum est dominium juris patronatus, ita & præsentatio, *can. Decernimus. xvi. q. 7.*

5. Si plures sint patroni, & jus patronatus spectet ad eos, ut singulos, prout in dubio spectare præsumitur, possunt singuli separatim præsentare, aliis non vocatis vel requisitis: Secus si spectet ad eos, ut universos seu jure collegii. Ratio prioris est, quia eo casu non requiritur simultaneous omnium consensus, nisi fortè vigore statuti aut consuetudinis alicujus soliti sint simul convenire. Et tunc præsentatio simoniacè facta per unum, non præjudicat præsentationi aliorum, quia tot sunt præsentationes, quot patroni. Ratio posterioris est, quia tum requiritur simultaneous consensus: Et idèd præsentatio simoniacè per unum facta præjudicat aliis, quia tunc est unica præsentatio, Riccius *Decis.* 225. Vide *Garz. d. e. 9. n. 222.* & Riccium *Decis.* 177. Sin autem plures patroni ejusdem Ecclesiæ vel beneficii concurrant & discordent in præsentatione, aliis hunc, aliis alium præsentantibus, ille præficietur Ecclesiæ, qui majoribus juvatur meritis, & plurimum approbatur ad sensu, modò hoc fieri sine scandalo possit; alioquin ipse Episcopus liberè absque præsentatione aliquem instituet, *c. Quoniam 3. ubi Gloss. h. t. Riccius Decis.* 191. Quod si nec hoc absque scandalo vel turba fieri possit, Episcopus Ecclesiam claudet &

tollet inde reliquias, donec inter patronos conveniat, *c. 1. 2. h. t.* In paritate vocum & meritum est locus gratificationi, *c. Cum autem 24. h. t.* nec ab ea gratificatione appellare licet, Riccius *d. Decis.* 191. ubi etiam notat, quòd civis extero, & senior juveni præferri debeat.

6. Ad præsentationem reducitur nominatio Vicarii, facta per eos, in quorum Ecclesiis unitis constituitur: Nam & illa dici præsentatio potest, & solet, inquit *Garz. d. loco n. 26.* qua de re vide eundem p. 9. *cap. 2. dub. 19. à n. 285.* De nominationibus Universitatum ad beneficia vacatura, quatum privilegio Lovanii gaudemus, & quatum in Gallia usus est, vide citatos per *Garz. p. 4. cap. 1. n. 27.*

§. VI.

De Institutione.

1. Quid hoc loco sit Institutio.
2. Præsentatus, dummodò idoneus, necessariò instituendus.
3. Per quem fiat Institutio.
4. Tempus ad instituendum præstitutum non est.

1. Institutio in jure Canonico interdum sumitur pro collatione Ecclesiæ seu beneficii, ut passim *Tit. Decret. de Institutionib.* subinde verò pro deductione in possessionem Ecclesiæ seu beneficii Ecclesiastici, quæ jure communi ad Archidiaconum spectat, *c. Ab hac. e. Vt nostrum 3. sup. de officio Archidiacon.* Hoc verò loco & quidem propriè sumitur pro translatione juris Ecclesiastici, quæ fit ad præsentationem patroni Ecclesiæ seu beneficii, *c. 4. 5. 7. 8. & similibus h. t.*

2. Præsentato itaque idoneo, tenetur is, ad quem spectat jus instituendù, velit nolit conferre illi beneficium, ad quod est præsentatus: Aliàs institutio, spreto patrono intra tempus ei datum ad præsentandum, est ipso jure nulla; idque ex defectu potestatis conferendi illud beneficium intra id tempus.

3. Fit autem institutio vel per Episcopum, *c. 3. sup. de Institut.* aut Sede vacante per Capitulum, *c. 1. h. t.* aut denique per eum, cui aliàs vel ex privilegio vel præscriptione jus illud competit, *c. Auditis 15. c. Cum olim 18. sup. De præscript.* Et idèd si institutio spectet ad inferiorum

rem Episcopo, ipsius Episcopi erit, curare, ut is instituat: Alioquin eo negligente, ad Episcopum devolvitur institutio.

Quod si patronus jus patronatus ultro in Episcopum transtulerit, & institutio spectet ad inferiorem Episcopum, tunc quidem jus præsentandi competet Episcopo, jus verò instituendi manebit penes inferiorem Episcopum. Alioquin si institutio ad solum spectet Episcopum, confunderetur eo casu præsentatio cum institutione, & proinde libere, id est, absque præsentatione, beneficium confert, dummodò solus sit patronus. Nam si cum eo sint alii, tunc cum aliis præferat sibi ipsi, priusquam instituat.

4. Observandum autem hæc, nullum esse tempus constitutum Ordinario, ad instituendum, uti nec instituto ab Ordinario, ad capiendam possessionem; nisi de Parochiali agatur: nam tum fieri institutio debet intra duos menses, ex Bulla Pii V. De concorsu; alias devolvitur institutio ad Papam, vel potest simpliciter appellari, Zerola *h. tit. §. 8. dub. 3.*

§. VII

Quomodo amittatur jus patronatus.

1. 2. 3. 4. *Amittitur ex capite & ob crimen ipsius patroni variis modis*
5. *Si cedatur jus illud Ecclesie patronata.*
6. *Diruta Ecclesie patronata*
7. *Per confiscationem bonorum quibus accessoriè eborat.*
8. *Non autem per non usum, aut per præsentationem comparati.*
9. *Regalia instar juria patronatus.*

1. **P**orro amittitur jus patronatus variis modis: Primò, si patronus Rectorem, vel alium Clericum ejusdem Ecclesie, per se, vel per alium, occidere vel mutilare nefarie præsumpserit; & quidem usque ad quartum gradum, quoad posteros ejus, *in quibusdam inf. de pœnis.* Eoque casu jus patronatus cedit Ecclesie, cui injuria illata est.

2. Secundò, si hærescos vel læsæ Majestatis reum se fecerit. Et hoc casu jus patronatus, unà cum universitate bonorum, vel alia re particulari, cui adhæret, cedit fisco, *c. Vergentis 10. inf. de hæreticis.*

3. Tertiò, si jurisdictiones, bona, census, & jura ecclesie quacumque arte aut quocumque quaesito colore patronus sibi usurperet, *Cont. Trid. Sess. 2. c. de reformat. & itque talis excommunicatus ipso jure, non nisi à Summo Pont. absolvendus.*

4. Quartò, amittitur ipso quoque jure, si quis venditionis, aut alio quocumque titulo, contra Canonicas sanctiones, jus illud in alium transferre præsumpserit *c. Quia Clerici 6. hoc tit.* subjiciturque pœnis excommunicationis & interdictionis, ex decreto Conc. Trid. *Sess. 25. cap. 9. de reformat.* Eoque casu ecclesia redit ad libertatem, *Pia fec. 2. p. c. 5. art. 1. n. 37.*

5. Quintò, si jus illud cedatur ecclesie patronatæ, vel si jus ecclesiam juris patronatus absque reservatione sui juris patiatur fieri Collegiatam.

6. Sextò, si ecclesia incendio consumpta fuerit, aut terræ motu vel vitio suo convertit: Vel si patronus jus patronatus præscribi patiatur.

7. Septimò, per confiscationem bonorum, si illis accessoriè adhæreat, etiam extra casum læsæ Majestatis aut hæresis, transit jus patronatus unà cum bonis confiscatis in fiscum, etiam quoad exercitium; bonisque deinde per fiscum divenditis, transit simul in emptorem. Dico, si illis accessoriè adhæreat, quia si sit personale, & per se principale, non includitur confiscatione bonorum, nec Judex Laicus potest illud per se addicere & adjudicare fisco, ex defectu jurisdictionis, & incapacitate. Ideoque ea casu remanebit penes delinquentem, donec per Judicem Ecclesiasticum tamquam indignus privetur eo jure. Sententiâ autem Judicis privatoriâ secutâ, si jus patronatus sit sanguinis, & spectet ad familiam seu consanguineos, vel eos, qui sunt de genere, ad illos tranabit, juxta dispositionem fundatoris: Si verò sit hæreditarium & ad extraneos transmissibile, evanescit jus patronatus, & ecclesia remanet libera. Non secutâ sententiâ Judicis privatoriâ, jus patronatus hæreditarium tranfit ad heredem, vel ex testamento, vel ab intestato, præterquam in crimine hærescos. Ita latè Garz. *de benef. c. 9. d. n. 25. usque ad 32.*

8. Quando autem privilegium præsentandi per non usum amittatur, vide apud Puteum, *Decis. 379. Veran. Decis. 130. p. 2. Riccium Decis.*